

İctimai Birliyi

EKOLOJİ MENEJCMENT

Baş redaktor:	Leyla Əliyeva
Məsul redaktor:	Anar Ələkbərov
Elmi redaktorlar:	AMEA-nın akademiki Qərib Məmmədov AMEA-nın akademiki Urxañ Ələkbərov AMEA-nın müxbir üzvü İlham Ələkbərov
Rəyçilər:	biologiya elmləri doktoru Sara Məmmədova coğrafiya elmləri doktoru Mahmud Xəlilov
Dizaynerlər:	Elşən Hacıməmmədov Əbdüləli Səmədov
Korrektorlar:	Nəzakət İsayeva Aytəkin Quliyeva

Vüqar Məmmədov, Elman Yusifov

Ekoloji menecment. Dərs vəsaiti (2 cilddə). I cild.

Nəşriyyat: Mega Basım, 2014. - 384 s.

Ali məktəb tələbələri üçün nəzərdə tutulmuş bu dərs vəsaitində ekologiyanın müstəqil elm kimi inkişaf tarixi, qədim zamanlardan müasir dövrə qədər Azərbaycanda ətraf təbii mühit baxışlarının formalaşması, ətraf təbii mühit məsələləri üzrə dövlət siyasəti, ekologiyanın predmeti olan ekosistemlər haqqında, insanın biosferdəki mövqeyi və rolu, təbiət-cəmiyyət münasibətlərinin etik əsasları, ekoloji prinsiplər, ekoloji hüquq, ekoloji menecment, ekoloji audit və beynəlxalq standartlar sistemi haqqında məlumatlar verilir.

Kitabda, həmçinin, canlı aləm, bioloji müxtəlifliyin davamlı inkişafı məsələlərinə toxunulur, ekoloji postulat və müddəalar illüstrativ materiallarla müşayiət edilir.

Bu dərs vəsaiti ali məktəb tələbələri ilə yanaşı, həmçinin, ətraf mühitin mühafizəsi üzrə mütəxəssislər və geniş oxucu kütlələri üçün əhəmiyyətli məlumat mənbəyi ola bilər.

Vəsait 2 cildən ibarətdir. Birinci cildə ekoloji təfəkkürün tarixi, biosenoqlar, ekosistemlər, maddələrin dövrəni, ekoloji amillər haqqında məlumatlar verilir.

MÜNDƏRİCAT

Ön söz	4
Giriş	6
I Fəsil. Ümumi ekologiyanın əsasları	
1.1. İlk ekoloji baxışların formalaşması	10
1.2. Müasir ekologiya	39
1.3. Azərbaycanca ekoloji fikir tarixi	50
1.4. Azərbaycanda ətraf mühit məsələləri üzrə dövlət siyasəti	106
Mövzuya aid suallar	123
Mövzuya aid ədəbiyyat	124
II Fəsil. Biosenozlar	
2.1. Bitki və heyvanların həyat formaları	128
2.2. Biosenozlar, onların növ və fəza strukturları	136
2.3. Sərhəd (hüdud) effekti	146
2.4. Azərbaycan flora və faunasının növ strukturunun qısa təsnifatı	149
Mövzuya aid suallar	180
Mövzuya aid ədəbiyyat	180
III Fəsil. Ekosistemlər - ekologiyanın predmeti kimi	
3.1. Ekologiyanın predmeti	184
3.2. Ekosistemlərin xüsusiyyətləri və funksiyaları	200
3.3. Ekosistemlərdə özünü tənzimləmə və sabillik	213
3.4. Ekoloji uğurluq	219
3.5. Ekosistemlərin növləri	227
Mövzuya aid suallar	246
Mövzuya aid ədəbiyyat	247

IV Fəsil. Ekosistemlərdə enerji

4.1. Ekosistemlərdə enerji çevrilmələri	250
4.2. Qida zəncirində enerji axını	260
4.3. Enerjidən istifadə	270
Mövzuya aid suallar	308
Mövzuya aid ədəbiyyat	309

V Fəsil. Maddələrin dövrəni

5.1. Maddələrin qlobal dövrəni	314
5.2. Qazşəkili maddələrin dövriyyəsi	319
5.3. Çökmə siklləri	326
Mövzuya aid suallar	332
Mövzuya aid ədəbiyyat	333

VI Fəsil. Ekoloji amillər

6.1. Yaşayış mühiti və həyat şəraiti	336
6.2. Ekoloji plastiklik	355
6.3. Limit amilləri	358
6.4. Amillər arasındakı qarşılıqlı əlaqə və kompensasiya	363
Mövzuya aid suallar	366
Mövzuya aid ədəbiyyat	367

Şəkillərin müəllifləri	368
Ədəbiyyat	372
Müəlliflər haqqında	382